

opisuju stanje i situaciju u SR Njemačkoj te put i cilj demokratskog socijalizma kao i pitanje unutarnje partijske strukture i razgraničenja u lijevo i desno. Aktualna diskusija sa Kongresa SPD u Hannoveru godine 1973. također je dokumentirana u knjizi. Knjiga prikazuje i kako se »princip u lijevo« razvija u suvremenoj SPD i što on sadržajno znači.

Knjiga »Princip u lijevo« nastoji, bar djelomično, ispuniti prazninu nastalu zbog pomanjkanja dobre i fundirane teorije, koja bi bila čvrsta okosnica partijskog rada SPD. Njezini su izdavači svojim drugovima iz partije, a također i onima izvan nje, pružili materijal, koji može služiti kao osnova za vođenje argumentirane diskusije.

Iako se u knjizi našlo prostora za mišljenja pripadnika različitih grupacija, ipak, smjerovi i strujanja nisu reprezentativno zastupljeni. Dominira ljevica u krilu socijaldemokracije (što je sama izborila aktivnijim sudjelovanjem u diskusiji), posebice kada je riječ o pitanjima socijalizma.

Knjiga je već po svom sadržaju namijenjena užem čitateljstvu, zainteresiranom za tok društvenih zbivanja. Takva nam može poslužiti kao dosta dobar informator o stanju socijaldemokracije u SR Njemačkoj, to više što uvršteni tekstovi dokumentata nisu opterećeni tendencioznim komentarima.

Stjepan Dolenc

GERONTOLOŠKI ZBORNİK 1974.

Gerontološko društvo SR Srbije, Beograd 1975, 202 stranice

Produžavanje ljudskog vijeka, s jedne, a opadanje fertiliteta i nizak fekunditet, s druge strane, imaju za posljedicu ubrzano mijenjanje starosne strukture jugoslavenske populacije u smislu porasta broja ostarjelih osoba. Stari ljudi, kao populaciona kategorija u specifičnom položaju spram ostalih grupa stanovništva, nameću potrebu za specifičnim društvenim tretmanom. Kako je stav jednog društva prema starima odraz dostignutog stupnja humanizacije međuljudskih odnosa, razumljivo je da u nas raste interes ne samo za dubljim spoznava-

njem društvenog položaja treće generacije, nego još više za sistemskim rješavanjem njihovih socijalnih potreba. Svjedoči smo javljanja upravo u posljednje dvije godine nekoliko vrijednih publikacija te pokretanja istraživanja o položaju starih ljudi u našem društvu.

U tom sklopu objavljen je i specijalni broj *Gerontološkog zbornika* u kojem je Društvo za gerontologiju SR Srbije objavilo priloge pripremljene za savjetovanje »Društvo i stari u porodici«. Prema riječima organizatora savjetovanja i Redakcijskog odbora Zbornika, ideja vodilja bio im je stav iz Rezolucije Skupštine SR Srbije o društvenoj brizi za ostarjele osobe »(..) težište u pružanju društvene zaštite ostarelim licima treba usmeriti na stvaranje odgovarajućih preduslova da ostarelo lice svoju starost provede u svom stanu, odnosno u stanu svoje porodice, rodbine i sl.«. Mišljenja smo da je unatoč brojnim priložima autora različitog znanstvenog profila, ovaj zadatak tek djelomično ispunjen. Naime, položaj pripadnika treće generacije u obitelji i njihov porodični život nisu dovoljno kompleksno obuhvaćeni.

Na 202 stranice ovoga Zbornika čitamo o teorijskim spoznajama i rezultatima istraživanja o starim osobama u obitelji i domaćinstvu, o stambenom standardu, o legislativnoj djelatnosti u odnosu na ostarjela lica (socijalno-pravna zaštita, poreska politika, ostvarivanje prava po osnovi minulog rada), te o prilično opširno obrađenim problemima socijalno-medicinske i zdravstvene zaštite pripadnika treće generacije. Nabrojimo one priloge koji su od prvenstvenog znanstvenog interesa za čitaoce našeg časopisa, znači one koji se bave sociologijskim, pravnim, socijalnim i stambenim aspektima položaja starih ljudi u našem društvu.

Miroslav Živković piše na temu »Veze starih roditelja i njihove dece« (str. 8—21), *Borislav Gligorijević* o »Radnom statusu ostarelih lica kao činiocu potrebe za socijalnom zaštitom« (str. 48—60), *Angelina Miljković-Džaković* o »Značaju i ulozi mladih u društvenoj brizi za ostarjela lica« (str. 22—31), *Bogdan Nestorović* o »Stanovanju starih ljudi u porodici« (str. 93—97).

U pravni pristup položaju ostarjelih osoba mogu se uvrstiti radovi: »Poreska politika i društveno staranje o starima« *Arsena Videnova* (str. 32—39), »Socijalno-

PRIKAZI

-pravna zaštita ostarelih lica« *Vojislava Petrovića* (str. 40—47) i možda djelomično rad *Ane Trifunović-Mutić* »Radna organizacija — nosilac prevencije 'trećeg doba'« (str. 61—70).

U tematsku grupu ruralno-sociologijskog pristupa ulazi prije svega vrijedan metodologijski prilog *Dragane Prokić* »Jedan od pokušaja određivanja staračkog domaćinstva u poljoprivredi« (str. 71—81), te rad *Petra Manojlovića* »Specifičnosti socijalne zaštite ostarelih lica na selu« (str. 83—92).

Posebice izdvajamo priloge: »Arhitektura prostora namenjenog ostarelim licima« *Ljubice Andonove* (str. 100—106), »Neki aspekti slobodnog vremena i re-

kreacija u starosti« *Žarka Vukovića* (str. 122—126), »Higijenski i socijalno medicinski aspekti ishrane starih u porodicama« *Momira Janjića* (str. 122—126) i »Servisne usluge u stanu ostarelih lica« *Petra Manojlovića* (str. 107—114). Uz nabrojene priloge, u Zborniku je objavljeno i devet radova o zdravstvenoj i socijalno-medicinskoj zaštiti starih ljudi.

Na kraju je Zbornika objavljena Rezolucija Skupštine SR Srbije o društvenom staranju o ostarelim licima iz 1972. — no samo na jezicima rezimea, ruskom i engleskom!

Ruža First-Dilić